

Miquel M. Llongueras i Campañà (1948-1998)

El passat 18 de setembre de 1998, als 56 anys d'edat, morí el nostre amic i col·laborador Miquel Llongueras. Era un home de múltiples devocions i d'àmplia cultura amb el que compartírem moltes il·lusions i moltes esperances.

Llicenciat en Història per la Universitat de Barcelona, molt aviat treballà al costat del que subscriu com a Conservador del Museu Arqueològic de Barcelona. Aquest, amb el seu Institut de Prehistòria i Arqueologia, fou la llar i centre de la seva activitat científica al llarg de més de vint anys, tot i que també fou encarregat de curs, primer a la Universitat de Barcelona i després a la Universitat Autònoma de Barcelona deixant perennes records en els seus alumnes.

En el Museu i el seu Institut, M. Llongueras, amb la perseverant voluntat de servei que tenia com una de les seves característiques personals, realitzà amb gran eficàcia nombrosos treballs. Fou secretari-redactor de la revista *Ampurias* (des del vol. 30/1968 al vol. 44/1982) en la que publicà diversos treballs. També durant més de deu anys fou secretari i professor dels Cursos Internacionals de Prehistòria i Arqueologia d'Empúries. Afegirem aquí una nota íntima entranyable: en el curs XX, l'estiu de 1966, que es completà amb un viatge d'estudis arqueològics per les illes de Còrsega i Sardenya, fou quan va néixer la seva relació amb una alumna, Glòria Compte, amb la que ben aviat formà una família ara immersa en el dolor per la seva pèrdua.

A més, en el camp pròpiament científic, cal subratllar en Miquel Llongueras una profunda escrupolositat que es sumava a la seva enorme vocació d'arqueòleg. Havent-se especialitzat en els períodes Neolític i Eneolític, amb importants excavacions —recordem la Bauma de l'Espluga—, per aquells es-

crúpols no va voler tirar endavant la seva projectada tesi doctoral. Vàrem redactar junts el que ell hauria pogut ampliar molt per a un capítol de la mateixa («La Cultura neolítica de los sepulcros de fosa de Cataluña», *Ampurias*, XXV, 1963, p. 1-90, 43 figs. i VII làms., XXIX, 1967, p. 240-257, 9 figs. i II làms.).

Haig de citar, així mateix, les seves dots de promotor i d'organitzador. S'inicià en aquest camp quan vàrem organitzar el Simposi Internacional d'Art Rupestre de Barcelona (1966), i demostrà la seva capacitat en el dels orígens del món ibèric (1977). També cal senyalar la seva tasca en la compilació i edició de textos, com ara els dos volums que commemoren els XXV anys dels ja mencionats cursos d'Empúries (1974); o en la traducció, per exemple, de l'obra clàssica d'André Leroi-Gourhan, *Prehistoria del Arte occidental* (1968). Seria convenient que algú emprengués la tasca de recopilació de la bibliografia completa de Miquel Llongueras, incloent-hi també els seus centenars de fitxes/recensions a *Índice Histórico Español*, publicació de la que en fou un dels puntals.

A més dels ja citats, molts altres temes no li eren estranys i aquí cabria referir-nos a altres escenaris i activitats: Empúries, amb el seu paisatge i la seva influència en el país; les coves cantàbriques i molt en particular Altamira, de la Comissió de la qual en fou secretari i on tinguérem que adoptar la difícil decisió del tancament primer i de l'entrada limitada després; els abrics de les pintures rupestres post-paleolítiques del Llevant, en especial La Gasulla; la seva participació en una de les campanyes, d'uns quants mesos, a la missió de salvament dels monuments de Núbia, amb l'excavació de les necròpolis me-roítiques, del grup «X» i paleocristianes de Nag-el-Arab, a Argín, (Sudan); les campanyes anuals en el jaciment solutrià de la Cueva de Ambrosio (Vélez Blanco, Almeria); i un llarg etcètera. Respecte al darrer dels llocs esmentats, rememoro una de les nostres últimes converses, quan en un curt passeig per la Diagonal barcelonina, el vaig informar de la troballa d'art parietal solutrià localitzat allí per Sergio Ripoll, que identificà en els murs del grandíssim abric les figures —pintures i gravats—, quelcom que durant molts anys nosaltres cercàvem a les plaquetes que oferia l'excavació.

El 21 de juny de 1978 fou elegit unànimement Acadèmic corresponent d'aquesta Corporació per Castelló d'Empúries, la vila on havia establert la seva segona llar i de la que se sentia protector del seu abundant patrimoni artístic.

En els últims anys, Miquel Llongueras entrà en política amb el seu taranna habitual d'oferir servei i animar la convivència. Fou regidor del districte de les Corts. Però fins i tot a aquesta activitat va saber donar-l'hi un ampli contingut cultural de caràcter popular.

Per al que això escriu ha estat un privilegi de la vida el poder comptar amb un company i col·laborador com Miquel Llongueras. Per això, crec que puc evocar-lo amb una paraula grega que a vegades ell i jo utilitzàvem: *Xaípe!*

EDUARD RIPOLL PERELLÓ